

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНСТРУКТИВНА ЖУРНАЛІСТИКА**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Журналістика та медіакомунікація

Спеціальність С7 Журналістика

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 18 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Конструктивна журналістика
Викладач (і)	Шлемкевич Тетяна Вікторівна
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	tetiana.shlemkevych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Вт.15:00-16:00

2. Анотація до навчальної дисципліни

У сучасному медіапросторі, перенасиченому кризовим контентом, вміння пропонувати аудиторії не лише опис проблем, а й аналіз можливих рішень стає критичною компетенцією. Курс орієнтований на розвиток навичок «журналістики рішень» (solutions journalism), критичного мислення та етичної аргументації. Студенти вивчатимуть методику деескалації конфліктів через медіа-тексти та використання мовних засобів для стимулювання соціального діалогу.

Предметом дисципліни є принципи конструктивного підходу до висвітлення соціально значущих тем, моделі взаємодії з аудиторією та методи верифікації ефективності запропонованих рішень.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у студентів професійної здатності створювати збалансований медіаконтент, що сприяє вирішенню суспільних проблем.

Цілі:

1. Розвиток навичок виявлення конструктивних та деструктивних меседжів у медіа-потоках.
2. Вивчення архітектури тексту в стилі «журналістики рішень» (4 стовпи: проблема, рішення, докази, обмеження).
3. Оволодіння техніками фасилітації публічного діалогу та ведення конструктивних дебатів

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;
СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
СК 03. Здатність створювати медіапродукт;

Програмні результати навчання

- ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
 ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни (90 год.)	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
2	C7 Журналістика	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Модуль 1			
Тема 1. Філософія та етика конструктивної журналістики	2	4	10
Тема 2. Методологія Solutions Journalism: як шукати докази рішень	2	4	10
Тема 3. Психологія впливу конструктивних новин на аудиторію	2	4	10
Тема 4. Конструктивне інтерв'ю та мовленнєва стратегія журналіста	2	4	10
Тема 5. Аналіз помилок та обмежень у висвітленні рішень	2	4	20

ЗАГ.:	10	20	60
-------	----	----	----

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Поточне оцінювання: аналіз кейсів та практична активність – 30 балів.</p> <p>Індивідуальне завдання: створення лонгріду в стилі журналістики рішень – 30 балів</p> <p>Контрольна робота: тестування теоретичної бази – 10 балів.</p> <p>Залік: презентація власного конструктивного проєкту – 30 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	Письмовий контроль у вигляді контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, тестування.
Практичні заняття	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на заняттях: виступ, опонування, участь у дискусії. На практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо.</p> <p>Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студенту необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю (залік).</p> <p>Форма здачі (комбінована).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу,

використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвиткові їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Відвідування занять :

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)».

Покликання: <http://surl.li/kedzc>

Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.

Неформальна освіта: Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, VUMonline та Coursera за відповідних предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

Покликання : <http://surl.li/dzryl>

8. Рекомендована література

1. Голуб О. Що таке конструктивна журналістика і чому вона життєво необхідна в складні моменти історії. *Інститут масової інформації (ІМІ)*. 2020. 23 берез. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/shho-take-konstruktyvna-zhurnalistyka-i-cho-mu-vona-zhyttyevo-neobhidna-v-skladni-momenty-istoriyi-i32258>
2. Дяченко В. В. Конструктивна журналістика як відповідь на виклики сучасного медіапростору. *Російська війна проти України: трансформації соціальних інституцій та практик* : зб. тез наук.-практ. конф. (Київ, 24 лют. — 7 берез. 2025 р.). Київ : НаУКМА, 2025. С. 60–63. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/36704>
3. Житнікова А. Комунікаційний потенціал журналістики рішень в Україні. *Діалог: медіастудії*. Випуск 28. 2022. С. 60–67.
4. Конструктивна журналістика — це не прикрашення світу, а спроба показати його з усіх боків. *Детектор медіа*. 2018. 5 лип. URL: <https://detector.media/infospace/article/139073/2018-07-05-konstruktyvna-zhurnalistyka-tse-ne-prykrashannya-svitu-a-sproba-pokazaty-yogo-z-usikh-bokiv/>

5. Конструктивна журналістика в онлайн-медіа. Огляд матеріалів. *Інститут масової інформації (ІМІ)*. 2020. 7 квіт. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/konstruktyvna-zhurnalistyka-v-onlajn-media-oglyad-materialiv-i32534>
6. Конструктивна журналістика: як перестати писати тільки «погані» новини. *Комісія з журналістської етики*. 2021. 4 черв. URL: <https://cje.org.ua/news/konstruktyvna-zhurnalistyka-yak-perestaty-pysaty-tilky-pogani-novyny/>
7. Панькевич, О. О. (2020). Журналістика рішень як новий напрям українських медіа. У В. Г. Спрінсян (Ред.), *Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації*. Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (с. 359–362).
8. Харченко, О. (2023). Громадянська журналістика в Україні та глобалізаційні медіапроцеси в період російсько-української війни. *Інтегровані комунікації*, 2 (16), 63–66. <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.167>.
9. Хотц, Дж. Журналістика рішень: лайфхаки для продуктивності . *Media Lab*. 2020. 17 січня. URL: <https://medialab.online/news/zhurnalistyka-rishen/>
10. Шимилова В. Журналістика рішень: чому варто писати не лише про проблеми <https://ua.ejo-online.eu/5248/etyka-ta-yakist/solutions-oriented-journalism>

Шлемкевич Тетяна